

צמיחה נפשית

מועדי כניסת החג	
מוצאי חג	הדלקת נרות
ירושלים: 6.00	ירושלים: 4.49
תל-אביב: 6.02	תל-אביב: 5.04
חיפה: 6.01	חיפה: 4.55
ביתר עילית: 6.00	ביתר עילית: 5.05
רבינו תם: 6.41	
הנץ החמה: 5.32 סוף זמן ק"ש למג"א: 7.52 סוף זמן ק"ש לבר"א: 8.28 סוף זמן תפילה למג"א: 9.04 סוף זמן תפילה לבר"א: 9.28	

גליון 16

פרשת וזאת הברכה תשע"ג - דברות קודש מאת הגה"צ הרב אליעזר ברלנד שליט"א

"ושמחת בחגך"

אף על פי שבכל המועדות מצווה לשמוח בהם, בחג הסוכות השמחה זה מצווה בפני עצמה, בחג הסוכות היה במקדש שמחה יתרה, חז"ל קבעו את חג הסוכות לשמחה כפולה ומכופלת, צריכים כל החג לרקוד ולשמוח בלי הפסק, וודאי גם ללמוד באמצע, כי אם לא לומדים אז אי אפשר לרקוד, כמו שמביא הרבי (ליקוטי מוהר"ן לא) "ע"י הנגינה אדם ניכר אם קיבל עליו עול תורה וסימן: "בכתף ישאו" (במדבר ז) ודרשו חז"ל (ערכך יא): אין "ישאו" אלא לשון שירה שנאמר "שאו זימרה ותנו תף" ומקרא זה נאמר במשא בני קהת שהיו נושאים בכתף את הארון היינו בחינת עול תורה". מי שנושא עול תורה יכול לנגן, לשיר, לרקוד. בבית המקדש היה שמחה גדולה שנאמר "ושמחתם" כי התורה בעצמה אומרת "ושמחתם לפני ה' אלוהיכם שבעת ימים" שזה מצווה דאורייתא זה לא כתוב לא בפסח, לא בשבועות, אלא זה נאמר רק בחג הסוכות. זה שמחה דאורייתא לשמוח שבעה ימים בלי הרף, התורה צוותה עלינו לשמוח ולרקוד בלי הפסק יום ולילה שבעה ימים. וכיצד היו עושים את השמחה? היו מביאים את כל כלי הזמר מנגנים בכינור, בנבלים, ובמצלתיים, כל אחד ואחד בכלי שיר שיודע לנגן בו אבל את הריקודים החזקים, הסוערים, הריקודים עם הלהטוטים, זה רק עשו הצדיקים הגדולים, כי ברגע שהתחילו הריקודים רק הצדיקים הגדולים קדושי עליון הם רקדו, פיזו, כרכרו, כמו דוד המלך שפיזו וכרכו, רק אנשי מעשה שעסקו הרבה בתורה, ובמצוות, בצורכי ציבור באמונה, לא ישנו ביום ולא בלילה במסירות נפש, רק הם היו מרקדין ומספקין, מטפחין במקדש. ולכן כל אחד צריך לרקוד ולשמוח בימים הקדושים האלה ולדעת שהריקוד והשמחה זה תיקון גדול מאוד. אדם לא יודע איזה דינים נוראים מחכים לו בשנה הבאה, הרבי אומר (תורה ו'ו) אדם עשה עבירות, פגמים, בהתחלה מתחילים איתנו בדרך הטוב, ה' מתחיל לקרוא לו ברמיזה, אחרי זה בקריאה, עד שבועט בו ומכהו ומייסרו. עשית עבירות? תעשה תשובה! ואם לא תעשה תשובה אולי ע"י ייסורים תקלוט משהו, תתחיל לעשות תשובה, תתחיל לבכות על הפגמים שלך תזדעזע קצת, אם לא אז האשה תהיה חולה ח"ו, אם לא האשה אז הילדים ח"ו. הרבי הבטיח שיתקן הכל אבל השאלה איך הוא יתקן? אם איזה ייסורים הוא יתקן? אנחנו יהודים, שום דבר לא מתכפר בחינם, אצל הנוצרים לא צריך לעשות כלום רק ללכת לכומר ולהתוודות פעם בשנה והוא אומר מחול מחול, ולאחר מכן הם ממשיכים בשלהם. אבל אצל היהודים אין כאלה דברים! על עבירה משלמים! על כל חטא משלמים! ואם אדם לא עושה תשובה ולא מתעורר אז מתחילים להכות אותו ולייסר אותו, כמו שכתוב "אין ייסורים בלא עוון". יש לנו 22 יום מראש השנה ועד שמחת תורה, מראש השנה ועד יום הכיפורים המתקנו את הגבורות, המתקנו את היצר הרע שלנו שלא ישלוט עלינו, ועכשיו מיום הכיפורים עד שמחת תורה נותנים לנו 12 יום להמתקת הדינים ולמחילת עוונות, עכשיו בונים את השנה החדשה, עד עכשיו רק נחתמנו, זה היה רק החתימות, חתימה בראש השנה של צדיקים גמורים, חתימה ביום כיפור של בינוניים, עכשיו תתחיל לבנות! הבניה זה בסוכות בשמחה, בריקודים, בשירים, בתפילות בכוונה, בשמירת עיניים, ולפי איך שאדם רוקד ושר בימים האלה כך הוא בונה את השנה החדשה. ע"י הריקודים, השירים, והמחולות, נמחלים העוונות מה זה "מחול"? שכל העוונות נמחלים (לשון מחילה), ע"י המחולות לא נשאר שום עבירה שום דין, אומר האר"י שמי שישמח וירקוד ג"כ במוצאי שמחת תורה עד הבוקר יזכה שיתבטלו לו כל העבירות. הריקודים והשמחה בוראים את השנה החדשה, ע"י הריקודים ממשיכים את הבריאות של השנה החדשה, את המוחין, את הלב של השנה החדשה, ובעזרת ה' נזכה ע"י השמחה, השירים, והריקודים, למחילת עוונות ולהמתקת הדינים, ולגאולה שלמה בב"א.

לעילוי נשמת שמואל בן יחיא ז"ל

לעילוי נשמת אשר בן חיה רבקה דבורה ז"ל

לעילוי נשמת אסתר זוריס בת סוזן ע"ה

לרפואת נחמן בן שמואל הי"ו

להצלחת נתן בן ציפורה הי"ו

להצלחת התורם בעילום שם הי"ו

להצלחת משפחת קוטר הי"ו

להצלחת הרב והרבנית שליט"א

בני מלך

איך עוד מלבדו

לבוטו בך, להיות חזק בך, ועכשיו לוקחים אותי עכשיו למיטה, אני עכשיו גם כן הולך למיטה, אני יודע מה שאנחנו חשבת, הקב"ה, אתה חשבת שאני לא אוהב אותך, אתה חשבת שאני אבגוד בך, אתה חשבת שאני אכפור בך, אבל לא הצלחת. אני אוהב אותך. את זה הוא כתב ואת זה הוא קבר בתוך האדמה. זה מצאו לפני כמה שנים. זאת אומרת, כך הוא הלך למות. עם גילוי כזה של אהבה כזו עצומה לקב"ה.

איפה הקב"ה? חלל פנוי. כביכול לא נמצא. אבל אדם הוא אלוהות, בתוך לבו של האדם נמצא אלוהים, איך אפשר להגיד שאין אלוהים כשזה נמצא בתוך הלב. אז אפילו שקורים דברים הכי גוראים בעולם, אדם לא יכול להתכחש לאלוהים, כי אם הוא יתכחש לאלוהים, אז באותו רגע הוא בתוך גיהנום. ולמה? כי הוא כופר באמת. איזה אמת? שאין עוד מלבדו. ושהכל לטובה. אם ה' עשה את זה ואנחנו אומרים אחרת ממה שהוא עשה, זאת אומרת שאנחנו כופרים בטובה. כי כל מה שה' עשה לנו זה רק טוב.

ואפסי עוד, רק אני ואני ואני, ואני כזה, ואני כזה, אז איזה יסורים יש לו. אין לו בכלל חיים. למה אין לו חיים? כי הוא רחוק מהאמת. אם ה' יסד את העולם על אמת וזו התכנית של הבריאה, וככה האדם נברא, אלה הכללים של הבריאה ואתה נבראת לפי כללים ואם אתה עושה היפך מהכללים אז זה כמו אדם שיפעיל עכשיו מכוונה שהוא קיבל הביתה והוא לא הסתכל בהוראות של היצרן והוא ילחץ על כפתורים לא נכונים, אז ברור שהמכוונה תישבר ותתקלקל ותשתבש ויהיו מזה דברים מאד קשים. כלומר תהיה שבירת כלים. לזה קוראים שבירת כלים. אם עכשיו אתה לא יכול לקבל את האור, אתה לא כלי לקבל את האור, אז האור הזה ישרוף אותך ח'! אפילו שקורים דברים הכי גוראים בעולם, אדם לא יכול להתכחש לאמת, לא יכול להתכחש לאלוהים. נמצא לפני כמה שנים בארצנו איזה כלי חרס ובפנים היה מכתב, שבו אדם לפני פטירתו, שם בשואה, כתב מכתב להקב"ה ומה היה כתוב במכתב? אני יודע הקב"ה, אתה לקחת לי את האשה שלי, אתה לקחת לי את הילדים שלי, ואני נשארתי לבד והמסכתי

"אמת יש רק אחת. נכון, לכל אחד יש לו את הדרגה שלו בסולם האמת. אבל אמת יש רק אחת. אין הרבה אמתיות. יש דרך להגיע לאמת. יש שלב ראשון בדרך לאמת, שלב שני בדרך לאמת, יש שלבים אבל אמת יש רק אחת. מה האמת? שאין עוד מלבדו. כל השאר, לא יישאר ממנו כלום. כי מה זה אמת, זה דבר נצחי. אחרי 80 שנה, מה כבר נשאר ממנו, מהאדם, מה שנשאר ממנו זה האמת. לכן קוראים לזה עולם האמת. כאן זה עלמא דשקרא. אבל אסור שבגלל זה נהיה מרי נפש, ובמרה שחורה. לא בשביל זה באנו לפה. לא זה מה שהשם רוצה מאתנו. הוא לא רוצה שנהיה שבורים ועצובים ונגיד, הכל פה שקר, ובאלו הכי נפטרים, זו לא הנקודה. האדם צריך להתחבר לחלק שנשאר לעד. למשהו שיישאר קיים. אדם יכול להגיד, אז מה, בגלל זה אני צריך עכשיו לסבול? בגלל מה שיהיה בעולם הבא? תנו לי עכשיו לחיות. כמה אדם יגיד. אם זה היה ככה, שעכשיו הוא חי, מילא. אבל כל הענין שגם עכשיו אתה לא חי, אין עכשיו דקה אחת של חיים. כשאדם לא מחפש אמת, מחפש את הישות שלו, את ההיפך מה'אין עוד מלבדו", אני

פרבראות התורה

"ויקבור אותו בגיא בארץ מואב מול בית פעור"

מצינו בתרגום יונתן ע"כ: "ויקבור אותו בגיא בארץ מואב מול בית פעור" - בריך שמיא דמארי עלמא דאלף לן ארחתיה תקני וכו', אלף יתן למקבר מיתאי מן משה, דאנגלי עלי במימריה, ועמיה חבורן דמלאכי שירותא מיכאל וגבריאל אציעון דרגשא דהרבא מקבעא בחורין וכו', ובמימריה דברי ארבעתי מלי, וקבר יתיה בחילתא כלו קביל בית פעור, דכל אימא דזקיף פעור למדכר לישראל חובתהון, מודיק בבית קבורתיה דמשה ומכתבא. כלומר, קבורתו מול בית פעור מונת לבטל קטרוג עון פעור, ומפרש כן בש"ס (סוטה יד.): מפני מה נקבר משה אצל בית פעור, כדי לכפר על מעשה פעור, וכתבו התוס' (שם ד"ה מפני): ומדש אגדה בכל שנה שנה ושנה בעת שחטאו ישראל בגנות מואב, באותה פרק בית פעור עולה למעלה, כדי לקטר ולחזיר עון, וכשהוא רואה קברו של משה חוזר ושוקע, שמשו רבינו שקעו בקרקע עד חוטמו, וכל שעה שעולה חוזר ונשקע למקום קבורתו משה רבינו. ונראה לרמז זאת בכתוב (במדבר לא, ב) "נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל עמך" - היינו שרמז השי"ת למשה שאף אחר שתאסף אל עמך, גם אז תנקום נקמת בני ישראל מאת המדינים, כי מיד שרואה קברו של משה חוזר ושוקע.

נמצא שעון פעור הוא קטרוג המתעורר מדי פעם וצריכים לבטלו, וזה היה הנפקדו של משה בקבורתו מול בית פעור, לכלות ולבטל מישראל קטרוג זה. אמנם עדיין צריכים אנו להביין מה שייך תמיד עון זה. ברם מצינו שכתב המאור עינים" (תרומה): והנה נאמר במשה רבינו ע"ה "ולא ידע איש את קבורתו", והוא ע"פ האמור שאתפוטתיה דמשה הוא בכל דרא, ולזה ענין בחינת משה הוא גנו בארם הישראלי, "ולא ידע איש את קבורתו" - פירוש שלא ידעו היכן קבור וגו', כי באמת הוא נגנו ונקבר בדעת של כל אחד ואחד

מישראל, וזהו: "ויקבור אותו בגיא", שנגנו בחינת משה שהוא הדעת, אצל מי שהוא שפל בעיניו כניא ואינו מתנאה, שהמתנאה הוא כאילו עובד עבודה זרה וכו', וזהו: "מול בית פעור", שהדעת גנו אצל מי שהוא שפל בעיניו, והוא נגמד והיפוך בית פעור וכו'.

נמצא למדים, שחטא פעור היא הנאוה שביטולה הוא באמצעות הענוה, היינו משה רבינו ע"ה העניו מכל אדם, וזהו סוד קבורתו מול בית פעור, להחזיר הכנעה וענוה בכל נשמות ישראל עד סוף כל הדורות.

"שמח וזולן בצאתך, ויששכר באהליך..." (לג' יח)

יששכר וזולן הם הצעירים בבני לאה, ולכן מוזכרים הם בברכת משה, אחרי ברכתו לאחיהם הגדולים. אך נשאלת השאלה, מדוע מקדים משה לברך את זולן הצעיר, קודם ליששכר הגדול ממנו? שאלה זו ראי לשאלו ביתר שאת על ברכת יעקב, הפונה לבניו בדרך כלל כסדר הולדותם, ובכל זאת מקדים לברך את זולן לפני יששכר, אחיו הגדול. רש"י בפרשות, מתייחס לשאלה זו, וזו לשונו: זולן ויששכר עשו שותפות: זולן - לחוף ימים ישכון, ויצא לפרקמטיה (=למסחר) בספינות, ומשכר (בעסקי המסחר שלו), וזולן לתוך פיו של יששכר (=מכלכל את יששכר), והם (בני יששכר) יושבים ועוסקים בתורה. לפיכך הקדים (משה בברכתו) זולן ויששכר, שתורתו של יששכר - על-ידי זולן הייתה (=ביכוניו של זולן). בענין זה מעיר רבי יצחק קארן, בספר "תולדות יצחק": יעקב אבינו ומשה רבנו מקדימים לברך את זולן הצעיר לפני יששכר הגדול, כדי ללמדנו שגדול שוכר של זולן - העמל בחוף, לחוף ימים - הוא, כדי לאפשר ליששכר אחיו ללמוד תורה באוהלו בלא דאגות פרנסה. מכאן אנו למדים, שהמחזיק את ידיהם של לומדי התורה (=מפרנסים) - שוכר גדול משכרם (של העמלים בתורה...)

קריאת קודש

"ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה"

סמוך לפטירתו של הצדיק רבי שמואל שמלקי (שהיה מבחיירי תלמידיו של המגיד רבי דב בער), צוה הוא שיכרו את קברו ליד מקום מנוחתו של הגאון רבי מנחם מנדל, בעל "צמח צדק" שכהן כמורה הוראה בניקלסבורג, ונפטר שנים רבות לפניו. אולם, כשהחלו אנשי "חברת קדישא" בכרית קבר רבם, הופיע פתאום אחד מזקני המקום, וטען בלהט, שלפני עשרות שנים שמע מאביו, שבעל "הצמח צדק" צוה סמוך לפטירתו, שלא יקברו לידו שום אדם! נבוכו מאד אנשי "חברת קדישא" לשמע דברי הוזהר, שהיה מוכר בקהילה כאיש תם ישר, שבשום פנים לא יוציא מפיו דבר שקר, וגם אביו של אותו זקן נודע כל ימיו כחסיד מופלג, שאינו סוטה מן האמת כמלאו הנימה. וכיון שלא יכלו לדחות זמן רב את עריכת הלית רבם הדגול, פתחו אנשי "חברת קדישא" את הפנקס הישנים. שבהם נרשמו שמותיהם ומקומות הקבורה של הנפטרים מלפני מאה שנים ויותר. לאחר דפדוף, הגיעו, באורח פלא, לדף צהוב ובלה, שעליו היו רשומים פרטי מותו וקבורתו של "הצמח צדק", וביצדו נכתב לאמר: "הגאון רבי מנחם מנדל ז"ל צוה, קדם פטירתו, שלא יקברו לידו שום אדם עד ליום פלוני בשנה פלוגית". ומה רב הייתה התפעלות האנשים שבאותו מעמד, שנכחו לדעת שהתאריך הנקוב בצוואת הרב שנפטר לפני מאה ועשרים שנה, תאם בדיוק נמרץ לתאריך שבו נפטר רבם, רבי שמואל שמלקי (ב' באייר תקל"ח). מיד ערכו ראשי הקהילה לזיז גדולה לרבם, וקבורתו בסמיכות לקברו של "הצמח צדק", וימים רבים סוה הם בפלא הגדול, ששני הרבנים שכתבו בעינם בפרש של מאה ועשרים שנה, נתכווו בצאוותיהם לאותו הדבר...

שבת שלום!

"תורה צוה לנו משה מורשה"

הגאון הצדיק רבי ישראל מאיר מראדין, בעל "חפץ חיים" נודע כל ימיו כשקדן מופלג, המקיים הלכה למעשה את הכתוב "התגית בו יומם ולילה" (יהושע א' ח'). מגיל צעיר התגורר בראדין והתפרנס מחנות מכולת קטנה, וכל שעה שלא היה טרוד בחנותו, עסק בתורה בשקידה רבה. ברבות הימים יסד הוא בעירו ישיבה גדולה, שהתפרסמה בקהילות אירופה. פעם נכנס ה"חפץ חיים" להיכל הישיבה שלו, וראה חבורה גדולה של בחורים, הוונחים את תלמודם ועוסקים בשיחה בטלה. נגש אליהם ה"חפץ חיים" ואמר: כיון שאתם מתבטלים מלימוד התורה, אספר לכם מעשה ששמעתי מפי רבי ישראל מסלנט (אבי תנועת "המסור" בליטא): מעשה באדם שנטרפה דעתו עליו, והחל מפרק פסי רבנות לאורך מטרם אחידים. עברו בו האנשים, וקראו לפניו בזעם: מה נטפלת לפגוע במסילת הברול הזאת? הרי אתה מסכן בכך את נוסעי הרבנות, העתידים לעבור כאן היום! העמיד אותו אדם פני תם, והשיב למתלוננים בנימה של תמיחה: הרי ידוע לכם, שמסילת הברול כן משתרעת על-פני אלפי קילומטרים, ואני לא נפגעת במסילה זו, אלא במטרים ספורים בלבד! פחות מאחוז מאורכה, ומה הדבר כבר יכול להזיק!... והגמל לך - קרא ה"חפץ חיים" בהתרגשות - אדם מישראל, המונע עצמו מלימוד תורה, אפילו לימוד של שעה קלה, בטענה האילוית שאבותיו ואבות אבותיו למדו תורה בשקידה, וכי יש עוד רבים וטובים בעולם שמקימים תלמוד תורה כדת וכדין - וכי מה כבר יכול להזיק שאני לא לומד? אדם זה משול לאותו איש חסר-דעת, הפוגע במסילה הגדולה פגיעה מזערית, ובכל זאת מסכן הוא בכך את כל הנוסעים העוברים במסילה...

היה שותף בהפצת דברי רבנו הקדוש מפי הרה"ח ר' אליעזר רבנלד שליט"א
בתרומה סמלית של 1 ש"ח ביום, שמך לברכה אצל הרב שליט"א
לזרע בר-קיימא, לרפואה, לפרנסה, לעילוי נשמה וכו'
טל: 052-7639126 - 052-7602440